

عنوان مقاله:

پهنه‌بندی حوضه دینور از نظر تولید سیلاب با استناد به مولفه‌های ژئومورفولوژی

محل انتشار:

جغرافیا و پایداری محیط، دوره 1، شماره 1 (سال: 1390)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

محمود علای طالقانی

صدیقه همایونی

خلاصه مقاله:

مطالعه‌ی رواناب به‌عنوان یکی از پدیده‌های مخرب و مهم از دیدگاه کاربردی اهمیت زیادی دارد. این در حالی است که شناسایی پهنه‌های مستعد تولید رواناب و برنامه‌ریزی برای مهار سیلاب و استفاده از آن، نیازمند بررسی همه‌جانبه روی عوامل تولید رواناب است. پژوهش پیش رو با این دیدگاه و برای کسب شناخت از رفتار حوضه رودخانه‌ی دینور و هر یک از زیرحوضه‌های آن، در مقابل بارش‌های سنگین و درازمدت انجام گرفته است. نخست با استفاده از دبی حداکثر سالانه‌ی ۱۰ ایستگاه هیدرومتری مجاور حوضه‌ی دینور، منحنی آبدهی منطقه‌ی مورد نظر ترسیم و با کمک آن، دبی حداکثر سالانه‌ی چهار زیرحوضه‌ی اصلی رودخانه‌ی دینور محاسبه شده است. سپس با همپوشانی ۱۴ عامل موثر در تولید رواناب با عنوان لایه‌های اطلاعاتی در محیط GIS، حوضه‌ی دینور به ۵ پهنه‌ی تولید سیلاب بالا، نسبتا بالا، متوسط، نسبتا کم و کم تقسیم‌بندی شده است. لایه‌های موثر در تولید رواناب عبارت‌اند از: شیب، جنس سنگ، ژئومورفولوژی، کاربری اراضی، ارتفاع، جهت شیب، طول آبراهه‌ی رتبه‌ی ۱ در لیتولوژی، طول آبراهه‌ی رتبه‌ی ۲ در لیتولوژی، تعداد آبراهه‌ی رتبه‌ی ۱ در لیتولوژی، تعداد آبراهه‌ی رتبه‌ی ۲ در لیتولوژی، طول آبراهه‌ی رتبه‌ی ۱ در ژئومورفولوژی، طول آبراهه‌ی رتبه‌ی ۲ در ژئومورفولوژی، تعداد آبراهه‌ی رتبه‌ی ۱ در ژئومورفولوژی و تعداد آبراهه‌ی رتبه‌ی ۲ در ژئومورفولوژی. نتایج به‌دست آمده نشان داده است که در مجموع، سیل‌خیزی حوضه‌ی دینور متأثر از ساختار ژئومورفولوژی حوضه است. درواقع، ساخت‌های هم‌شیب با شیب تند و یکنواخت همراه با زیرساخت نفوذ ناپذیر، دلیل رخداد سیلاب‌های مخرب در دینور به‌شمار می‌روند. این ویژگی سبب شده است تا حدود ۳۵ درصد از زمین‌های حوضه‌ی دینور استعداد بالا تا نسبتا بالا و نزدیک ۵۰ درصد نیز، استعداد متوسط در تولید سیلاب داشته باشند.

کلمات کلیدی:

سیل، دینور، ژئومورفولوژی، پهنه‌بندی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1410608>

